

Нові надходження
Кабінету бібліотекознавства
(друге півріччя 2018 р.)

Неперіодичні видання

028

Б 48

Берегиня українського духу : метод. поради до відзначення 100-річчя від дня народження Олени Теліги / М-во культури і туризму України, Нац. б-ка України для дітей, держ. закл. ; уклад. Ю. В. Чечко. – Київ : [б. в.], 2007. – 31, [2] с. – Бібліогр.: с. 30–32.

027

Б 59

Бібліотека в системі академічних цінностей університета : монографія / [авт. кол.: В. И. Астахова и др. ; редкол.: Е. В. Астахова и др.] ; под общ. ред. В. И. Астаховой ; Народ. укр. акад. – Харьков : Изд-во НУА, 2017. – 202 с. – Библиогр. в конце разд. – ISBN 978-966-8558-96-6

027

Б 59

Бібліотека закладу вищої освіти в умовах трансформаційних змін: відкрита наука, відкритий доступ, цифрова педагогіка : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Полтава, 21-21 вересня 2018 р.) / Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка, Бібліотека ім. М. А. Жовтобрюха, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського та ін. ; [редкол. Степаненко М. І. та ін.]. – Полтава : ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2018. – 139 с.

(043.3)

В 54

Виходцева, Ольга Анатоліївна.

Психологічні особливості засвоєння текстової інформації студентами вищих педагогічних закладів освіти : автореф. дис. ... канд. психол. наук:

19.00.07 / Виходцева Ольга Анатоліївна ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2004. – 21 с.

377

Г 94

Гуменний, Олександр.

Розвиток інформаційної культури керівників професійно-технічних навчальних закладів : навч.-метод. посіб. / Олександр Гуменний ; НАПН України. Ін-т проф.-техн. освіти. – Київ : Ін-т проф.-техн. освіти НАПН України, 2013. – 69 с. – Бібліогр.: с. 61–63. – ISBN 978-966-2553-19-2

82

Д 22

2300 вибраних мудрих думок про книгу і читання : [збірник] / Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького, Наук. б-ка ім. М. О. Максимовича Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка ; [упоряд. Г. М. Голиш ; літ. ред. Г. М. Голиш ; техн. ред., обкл. С. А. Кандич] . – Черкаси : Вертикаль, 2018. – 293, [1] с. – Бібліогр.: с. 259-265. – ISBN 978-617-7475-27-8

028

Д 52

Для чого читати вголос? : консультація / Нац. б-ка України для дітей, держ. закл. ; [авт.-уклад. Н. І. Безручко ; ред. О. А. Кадькаленко ; відп. за вип. А. І. Гордієнко]. – Київ : [б. в.], 2015. – 23 с. – Бібліогр.: с. 23. – (Бібліотечний формат для дітей – нова якість в новому столітті).

(043.3)

Д 57

Добрянська, Тетяна Андріївна.

Українська кирилична рукописна книга XVII ст. : атрибуція та кодикологічний опис : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 27.00.03 / Добрянська Тетяна Андріївна ; наук. кер. Л. А. Гнатенко ; Ін-т рукопису Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського . – Київ, 2015. – 18 с. – Бібліогр.: с. 15-16

028

Ж 66

Жива бібліотека "Ініціативи розмаїття" : посіб. для організаторів. – Київ : Інжиніринг, 2010. – 40 с. – ISBN 978-966-2344-07-3

027

З-11

З історії створення та розвитку Центральної бібліотеки ім. Т. Г. Шевченка для дітей м. Києва (1918-1975 рр.) / Нац. б-ка України для дітей, держ. закл. ; [авт.-уклад. Н. І. Безручко ; ред. О. А. Решетняк ; відп. за вип. А. І. Гордієнко]. – Київ : [б. в.], 2014. – 36 с. – Бібліогр.: с. 34. – (Бібліотеки для дітей у контексті історичного розвитку України).

027

З-11

З історії створення та розвитку Центральної бібліотеки ім. Т. Г. Шевченка для дітей м. Києва (1976-2009 рр.) / Нац. б-ка України для дітей, держ. закл. ; [авт.-уклад. Н. І. Безручко ; ред. О. А. Решетняк ; відп. за вип. А. І. Гордієнко]. – Київ : [б. в.], 2014. – 44 с. – Бібліогр.: с. 34. – (Бібліотеки для дітей у контексті історичного розвитку України).

(043.3)

З-91

Зуб, Володимир Михайлович.

Нормативно-правове та методичне забезпечення охорони праці у бібліотеках України (XX-початок 10-х років XXI ст.): історія, стан та перспективи розвитку : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 27.00.03 / Зуб Володимир Михайлович ; наук. кер. В. М. Удовик ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2015. – 16 с. – Бібліогр.: с. 13–14.

(043.3)

К 43

Кириленко, Вадим Валерійович.

Формування інформаційної культури майбутніх учителів-філологів у процесі фахової підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Кириленко Вадим Валерійович ; [наук. кер. Коломієць Дмитро Іванович] ; Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2013. – 20 с. – Бібліогр.: с. 15-18

34

К 56

Ковалко, Наталія Миколаївна.

Доступ до публічної інформації : практич. посіб. / Наталія Ковалко, Сергій Семерга ;
Голов. упр. юстиції в м. Києві. – Київ : Ун-т "Україна", 2013. – 79 с. – Бібліогр.:
с. 72. – ISBN 978-966-388-465-3.

027.625

К 63

Комп'ютерні ігри в бібліотеці: нові грані розвитку дитячої книгозбірні : (з досвіду
Рівненської ОБД) / Нац. б-ка України для дітей, держ. закл. ; [авт.-уклад. Л. Лаврук ;
ред. Н. І. Безручко ; відп. за вип. А. І Гордієнко]. – Київ : [б. в.], 2013. – 8 с. –
(Бібліотечний формат для дітей нова якість в новому столітті).

373.5

М 19

Малишевський, Олег Володимирович.

Пропедевтика інформаційної культури учнів основної школи :
[монографія] / Малишевський Олег Володимирович ; Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла
Тичини. – Умань : Жовтий О. О., 2009. – 236 с. – Бібліогр.: с. 139-157.

028.8

М 52

Мерчандайзинг у бібліотеці, або Як полегшити вибір книги читачу :
консультація / Нац. б-ка України для дітей ; [авт.-уклад. Н. І. Безручко ; ред. О. А.
Кадькаленко ; відп. за вип. А. І. Гордієнко]. – Київ : [б. в.], 2015. – 19 с. – Бібліогр.: с.
19. – (Бібліотечний формат для дітей - нова якість в новому столітті).

02

Н 35

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського (Київ).

Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Вип. 48.
Бібліотечні стандарти і розвиток інформаційної діяльності / Нац. б-ка України ім. В. І.
Вернадського, НАН України, Асоц. б-к України ; [редкол.: В. І. Попик (голова) та ін. ;
ред. : Ю. Андрушко, Г. Малигон]. – Київ : [б. в.], 2017. – 853, [1] с. – Бібліогр. у кінці
ст.

025

P 85

Рукописна та книжкова спадщина України : археогр. дослідж. унікальних архів. та бібл. фондів. Вип. 21 / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; [редкол.: Л. А. Дубровіна (відп. ред.), Г. В. Боряк (заст. відп. ред.), В. І. Попик та ін.]. – Київ : [б. в.], 2017. – 583, [8] с. – Бібліогр. у кінці ст. – ISBN 966-02-2780-9 (серія)

016

C 91

Василь Олександрович Сухомлинський: до 100-річчя від дня народження = Vasyl Sukhomlynskyi : commemorating the 100th anniversary of his birth : біобібліогр. покажч. Вип. 12 / Нац. акад. пед. наук України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд. Сухомлинська О. В., Березівська Л. Д., Страйгородська Л. І., Павленко Т. С., Сухомлинська Л. В., Демида Є. Ф. [та ін.] ; наук. консультант Сухомлинська О. В. ; наук. ред. Березівська Л. Д. ; літ. ред. Редько-Шпак Л. В. ; бібліогр. ред. Демида Є. Ф. ; рец.: Савченко О. Я., О. В. Воскобойнікова-Гузева]. – Вінниця : Твори, 2018. – 395 с. – (Серія "Видатні педагоги світу" ; вип. 12). – ISBN 978-617-7536-04-7

025.4

T 12

Таблиця зіставлення індексів ББК і УДК : ББК станом на 1997 р., УДК - на 2011 р. / Книжк. палата України ім. Івана Федорова, Держ. наук. установа ; [уклад.: М. Й. Ахвердова, В. М. Муравйова, В. С. Солодовник]. – Київ : Кн. палата України ім. Івана Федорова, 2017. – 83 с. – ISBN 978-966-647-205-5

028.8

У 45

Україна читає Шевченка : (за результатами дослідження Національної бібліотеки України для дітей 2014-2015 рр.) / Нац. б-ка України для дітей ; [авт.-уклад. Н. І. Безручко ; ред. В. В. Зеленська ; відп. за вип. А. І. Гордієнко]. – Київ : [б. в.], 2016. – (2014 рік - Рік Тараса Шевченка).

028

Ч-69

Читаючі нації створюють читаючі діти : зарубіжний досвід / Нац. б-ка України для дітей, держ. закл. ; [авт.-уклад. Н. І. Безручко ; відп. за вип. А. С. Кобзаренко]. – Київ : [б. в.], 2011. – 44 с. – Бібліогр.: с. 44.

(043.3)

Ч-88

Чуканова, Світлана Олександрівна.

Професійна підготовка фахівців із бібліотекознавства та інформології у системі вищої освіти США : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Чуканова Світлана Олександрівна ; наук. кер. М. О. Голубева ; Нац. ун-т "Києво-Могилян. акад.". – Київ, 2016. – 22 с. – Бібліогр.: с. 17–20.

**Рекомендаційний бібліографічний список публікацій періодичних видань,
що надійшли до Кабінету бібліотекознавства
ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського
в липні – грудні 2018 р.**

Офіційні документи

Про затвердження Порядку формування Переліку наукових фахових видань України : наказ М-ва освіти і науки України від 15.01.2018 № 32 // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2018. – № 1. – С. 6–10. – Дод.: Порядок формування Переліку наукових фахових видань України. – Текст статті доступний також в інтернеті: https://nakkim.edu.ua/images/vidannya/BDI/bdi__1_2018.pdf.

Наказано Затвердити Порядок формування Переліку наукових фахових видань України, що додається. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 17 жовтня 2012 року № 1111 „Про затвердження Порядку формування Переліку наукових фахових видань України”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 02 листопада 2012 року за № 1850/22162.

Про внесення змін до Інструкції про порядок комплектування та облік підручників і навчальних посібників у бібліотечних фондах загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладів та вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації : наказ М-ва освіти і науки України від 22.08.2017 № 1228 // Шк. б-ка плюс. – 2018. – Черв. (№ 11/12). – С. 2–5. – Дод. 4: Акт № про списання з балансу бюджетних установ і організацій вилученої з бібліотеки літератури.

Зазначеним наказом пропонується списані згідно з актом підручники і навчальні посібники передавати до установ, що займаються заготівлею вторинної сировини. Кошти, одержані від зданих підручників і навчальних посібників, перераховуються на відповідний поточний рахунок відповідного закладу освіти і повинні бути використані для придбання необхідних навчальних підручників і посібників. Списання підручників фіксується у новому додатку 4 до Інструкції «Опис на вилучення з бібліотеки морально застарілої і фізично зношеної літератури».

Про затвердження Положення про Українську цифрову бібліотеку : наказ М-ва культури України від 8 серп. 2018 р. № 684 // Офіц. вісн. України. – 2018. – № 69. – Ст. 2345. – Текст документа доступний також в інтернеті: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0970-18>.

Відповідно до статті 8 Закону України «Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні», підпункту 252 пункту 4 Положення про Міністерство культури України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 вересня 2014 року № 495, Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті Українському інституту книги для підтримки книговидавничої справи та популяризації української літератури у світі, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 липня 2018 року № 622, наказано:

- 1. Затвердити Положення про Українську цифрову бібліотеку, що додається.*
- 2. Відділу літератури, читання та бібліотечної справи Управління з питань мовної політики та літератури (Сивокінь С.Г.) забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.*
- 3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування (11.09.2018)*

Це Положення визначає основні засади створення та функціонування Української цифрової бібліотеки (далі - Бібліотека).

Метою створення та функціонування Бібліотеки є сприяння розвитку культурної, освітньої, наукової та інноваційної діяльності, задоволенню культурних, освітніх, інформаційних, науково-дослідних та інших потреб відвідувачів (незарєєстрованих користувачів) та користувачів шляхом інтеграції надбань української культури у світовий інформаційно-культурний простір.

Програмне забезпечення та інформація, що міститься в Бібліотеці, є об'єктом права державної власності в особі державної установи «Український інститут книги» (далі - Інститут).

Організацію діяльності та адміністрування діяльністю Бібліотеки здійснює Інститут.

До участі у створенні та функціонуванні Бібліотеки Інститут залучає бібліотеки, музеї, інші заклади культури, авторів тощо, які на засадах добровільності, відкритості і прозорості можуть надавати фізичні носії інтелектуального продукту для оцифрування, а також ресурси відповідно до профілю комплектування фондів.

Підготовка цифрового контенту для поповнення фонду Бібліотеки проводиться з використанням технічних можливостей Інституту та/або інших юридичних, фізичних осіб відповідно до умов укладених договорів.

Стандартизація

Стрішенець, Н. Сучасні вітчизняні бібліотечно-інформаційні стандарти: термінологічний аналіз / Надія Стрішенець // Бібл. вісн. – 2018. – № 3. – С. 28–40. – Бібліогр.: 16 назв.

У статті аналізується якість сучасних українських бібліотечно-інформаційних стандартів на терміни та визначення понять. Розглянуто стандарти ДСТУ ISO 5127:2007 „Інформація та документація. Словник термінів (ISO 5127:2001, IDT”, ДСТУ 8344:2015 „Інформація та документація. Видання. Основні елементи. Терміни та визначення понять”, ДСТУ 8302:2015 „Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання”, ДСТУ 7448:2013 „Бібліотечно-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять”. Виокремлено основні проблеми та означено шляхи їх вирішення.

Бібліотеки: стан і тенденції розвитку

Лобузін, К. Цифрове обличчя наукової бібліотеки: столітній рубіж академічних традицій та інновацій / Катерина Лобузін // Бібл. вісн. – 2018. – № 3. – С. 12–17. – Бібліогр.: 11 назв. – (До 100-річчя Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського).

Розглядається сучасний стан та перспективи розвитку електронних бібліотечно-інформаційних технологій і ресурсів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (НБУВ). Зосереджено увагу на розбудові перспективних науково-інформаційних проєктів НБУВ: реферативна база даних «Україніка наукова», електронна бібліотека «Наукова періодика України», інформаційний портал «Наука України: доступ до знань», електронна бібліотека «Україніка», цифрова бібліотека історико-культурної спадщини. Окреслено перспективи розбудови науково-інформаційного комплексу НБУВ відповідно до вимог сучасної електронної наукової комунікації.

Ярошенко, Т. Роль цифрової гуманітаристики у модернізації сучасного бібліотекознавства [Електронний ресурс] / Тетяна Ярошенко, Світлана Чуканова // Укр. журн. з бібліотекознавства та інформ. наук – Електрон. дані. – 2018. – № 1. – Режим доступу: <http://librinfosciences.knukim.edu.ua/article/view/146186/144988>, вільний (дата звернення: 19.11.2018). – Назва з екрана.

У дослідженні представлено деякі аспекти впливу цифрової гуманітаристики (Digital Humanities) на сучасне бібліотекознавство. Метою статті є показати, що сучасне вітчизняне бібліотекознавство розвивається у напрямку цифрової

гуманітаристики та встановлює все більш тісні зв'язки з галуззю інформаційних технологій. Проаналізовано основні вітчизняні проекти в цій царині. У ході нашого дослідження автори дійшли висновку, що сучасне українське бібліотекознавство частково готове до адаптації цифрової гуманітаристики, що видно з кількох прикладів оцифрування вітчизняними бібліотеками, музеями та іншими закладами культури різних об'єктів та артефактів.

Мірошниченко, М. Стажування в бібліотеці Університету Миколая Коперника в Торуні / Марина Мірошниченко, Людмила Тепікіна // Бібл. планета. – 2018. – № 4. – С. 24–26.

Автори діляться враженнями про відвідування одного з найбільших університетських центрів Польщі, інформаційно-бібліотечна мережа якого складається з головної та 12 факультетських бібліотек. Увагу акцентовано на організації бібліотечного обслуговування, функціональному зонуванні бібліотечних приміщень, діяльності основних відділів, електронних ресурсах та ін.

Мережа освітянських бібліотек МОН України й НАПН України

Білоус, В. Освітянській книгозбірні на Поділлі – 105 років / Валентина Білоус // Бібл. форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 4. – С. 51–52.

У статті представлені важливі моменти діяльності Бібліотеки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського у контексті історії держави, освіти, університету та бібліотечної справи. Відображені проблеми, тенденції та перспективи подальшого розвитку бібліотеки.

Карпенко, С. Наукова бібліотека Української інженерно-педагогічної академії: нова роль та старі традиції (до 60-річчя від дня заснування) / Світлана Карпенко // Бібл. форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 4. – С. 53–55.

У статті розкрито історію та досвід роботи Наукової бібліотеки Української інженерно-педагогічної академії, її роль у формуванні науково-освітнього інформаційного простору закладів вищої освіти.

Інформаційні ресурси

Матвєєва, Н. Наукове вивчення фізичного стану документів у фондах Одеської національної наукової бібліотеки / Нінель Матвєєва // Бібл. форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 4. – С. 8–12. – Бібліогр.: 5 назв.

У статті висвітлюється досвід Одеської національної наукової бібліотеки у проведенні наукового дослідження фізичного стану бібліотечного фонду та подано рекомендації бібліотечним працівникам щодо забезпечення збереження цінних документів.

Левченко, Н. Відкритий електронний архів – важливий чинник публікаційної активності науковців / Наталія Левченко // Бібл. вісн. – 2018. – № 5. – С. 3–7. – Бібліогр.: 8 назв.

Мета статті – розкрити доцільність створення та підтримання відкритих електронних архівів (репозиторіїв) у вишах як джерела збереження результатів наукових досліджень, обміну науковою інформацією, як важливого чинника підвищення престижу.

Каталогізація

Головащук, А. Каталоги Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського:

дивлячись у майбутнє, шануємо минуле / Антоніна Головащук // Бібл. вісн. – 2018. – № 5. – С. 22–27. – Бібліогр.: 15 назв.

У статті йдеться про систему каталогів, картотек Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, особливості функціонування традиційних та електронних інформаційно-пошукових систем. Проаналізовано ведення головних каталогів бібліотеки: алфавітного, систематичного, електронного, розкрито їх значення у сучасній роботі бібліотеки.

Гуцол, Г. Універсальна десяткова класифікація в Україні: історія, досвід, проблеми / Г. Гуцол // Бібл. планета. – 2018. – № 2. – С. 8–11. – Бібліогр.: 18 назв.

У статті йдеться про Універсальну десяткову класифікацію (УДК), історію її створення та розвитку у світі, перекладу і застосування в Україні в часи становлення держави на початку минулого століття і в добу незалежності, обґрунтування урядових рішень щодо упровадження УДК, методичне та нормативне забезпечення.

Упровадження Універсальної десяткової класифікації в практику роботи бібліотек закладів загальної середньої та професійно-технічної освіти : метод. рек. / уклад. І. Г. Лобановська ; Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. – Київ, 2018. – 63 с. – (Серія „На допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек” ; вип. 17) (Шкільна бібліотека плюс ; № 15/16, серпень).

У методичних рекомендаціях висвітлено організаційні питання переведення бібліотек закладів загальної середньої та професійно-технічної освіти на Універсальну десяткову класифікацію, надано рекомендації для роботи з фондами і каталогами залежно від обраного способу впровадження УДК, наведено методiku пере систематизування фондів і каталогів, висвітлено питання наукової організації праці бібліотекарів із застосуванням норм часу на бібліотечні процеси. Численні додатки сприятимуть ефективній організації роботи.

Ахвердова, М. Особливості застосування запозичених нотацій та загальних визначників основних характеристик в УДК / Марина Ахвердова, Юлія Набхан // Вісн. Кн. палати. – 2018. – № 5. – С. 34–35. – (Школа систематизатора).

Ахвердова, М. Особливості створення індексів УДК для документів мистецької, музейної та біографічної тематики / Марина Ахвердова, Юлія Набхан // Вісн. Кн. палати. – 2018. – № 9. – С. 28–29. – (Школа систематизатора).

Муравйова, В. Специфіка систематизації видань у класі „82 Література. Літературознавство” / Валентина Муравйова, Вікторія Солодовнік // Вісн. Кн. палати. – 2018. – № 10. – С. 30–31. – (Школа систематизатора).

Муравйова, В. Специфіка систематизації видань у класі „82 Література. Літературознавство” / Валентина Муравйова // Вісн. Кн. палати. – 2018. – № 11. – С. 43. – (Школа систематизатора).

Інформаційний пошук

Лазарев, В. Маленькие воспоминания о большом специалисте и человеке / Владимир Лазарев // Бібліятэчны свет. – 2018. – № 3. – С. 26–27.

Статтю присвячено пам'яті Юджина Гарфілда, який пішов із життя 26.02.2017, – автору революційного інструменту інформаційного пошуку Science Citation Index (зараз відомого як Web of Science).

Збанацька, О. Компаративний аналіз пошукових можливостей електронних каталогів окремих бібліотек України / Оксана Збанацька, Олександр Кириленко, Олег Яценко // Вісн. Кн. палати. – 2018. – № 11. – С. 32–39.

Здійснено компаративний аналіз методичних підходів до організації представлення бібліографічної інформації в електронних каталогах та пошуку в інформаційно-пошукових системах окремих бібліотек України. Досліджено розбіжності представлення бібліографічних записів в ЕК бібліотек. Акцентовано увагу на поєднанні зусиль вітчизняних бібліотек у питанні уніфікації структури БЗ ЕК відповідно до міжнародних вимог, визначенні тематичних точок доступу, розробленні та впровадженні єдиної методики предметизування документів та визначення ключових слів.

Упродовж травня – червня 2018 р. проведено компаративний аналіз НБУ ім. Я. Мудрого, НБУВ, Львів. ННБУ ім. В. Стефаника, НБУ для дітей, ХДНБ ім. В. Г. Короленка, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, ННМБ України, Публ. б-ки ім. Лесі Українки м. Києва, НТБ ім. Г. І. Денисенка НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», НБ НаУКМА.

Бібліотечно-інформаційне обслуговування

Інноваційні підходи до бібліотечного обслуговування користувачів електронними книгами / Ржеуський Антоній Валентинович, Кунанець Наталія Едуардівна, Лозицький Олександр Анатолійович, Пасічник Володимир Володимирович // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2018. – № 1. – С. 35–42. – Бібліогр.: 14 назв. – Текст статті доступний також в інтернеті:

https://nakkim.edu.ua/images/vidannya/BDI/bdi__1_2018.pdf.

Досліджено тенденції надання доступу до електронних книг за допомогою широкого спектру технічних засобів. Доведено, що обслуговування у бібліотеках користувачів з вадами зору електронними книгами найефективніше відбувається за створення мультимедійного контенту, який базується на DAISY технології. Проаналізовано різноманітні технічні засоби відтворення змісту електронних книг у DAISY форматі, визначено найефективніші.

Немашкало, Л. М. Розвиток читацьких інтересів школярів засобами сучасних форм бібліотечної роботи / Л. М. Немашкало // Шкіл. б-ка. – 2018. – № 11. – С. 3–5.

Інформаційна культура

Моисеева, И. Сетевые проекты как інструмент повышения медиаграмотности и информационной культуры школьников : [о сетев. проектах „Миллион приключений” и „Детективное агенство мистера G”, реализ. б-кой СШ № 16 г. Гродно, Беларусь] / Инна Моисеева // Бібліотэчны свет. – 2018. – № 5. – С. 16–19. – Библиогр.: 5 назв.

Соціокультурна діяльність

Соколов, В. Створення та функціонування музеїв історії бібліотек: досягнення та перспективи / Віктор Соколов // Бібл. форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 3. – С. 31–43. – Бібліогр.: 10 назв.

Те саме: Соколов, В. Використання електронних експозицій у роботі музею історії бібліотек / Віктор Соколов // Бібл. вісн. – 2018. – № 2. – С. 24–33. – Бібліогр.: 30 назв.

У статті схарактеризовано досвід, проблеми, перспективи створення, особливості функціонування музеїв історії бібліотек (бібліотечної справи); проаналізовано специфіку формування та розвиток діяльності віртуальних музеїв історії бібліотек, а також значення музею історії бібліотек(и) у розвитку науково-дослідної, експозиційно-виставкової та культурно-масової роботи книгозбірні, у збереженні та популяризації національної культурної спадщини та у підвищенні іміджу бібліотечної діяльності.

Соцков, О. Способи використання Instagram у бібліотеках / Олег Соцков // Бібл. форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 4. – С. 13–16. – Бібліогр.: 5 назв.

У статті розглянуто способи просування книгозбірень у мобільному додатку Instagram, висвітлено тенденції бібліотечного маркетингу, типи контенту, що притаманні Instagram.

Медведєва, В. Використання інфографіки в сучасній бібліотечній установі / Валентина Медведєва // Вісн. Кн. палати. – 2018. – № 5. – С. 27–30. – Бібліогр.: 11 назв.

Розглянуто аспекти використання інфографіки в сучасній бібліотечній установі. Досліджено характерні риси та особливості віртуальної бібліотечної виставки,

з'ясовано вимоги до її організації. Проаналізовано інформаційно-аналітичну продукцію бібліотечних установ, представлену на віртуальних виставках.

Горячая, Е. Духовно-нравственное воспитание учащихся: формы и методы работы школьной библиотеки : [опыт работы б-ки СШ № 23 г. Могилева, Беларусь] / Елена Горячая // *Бібліятэчны свет*. – 2018. – № 5. – С. 15–16.

Піманкіна, О. В. Метод сторітеллінгу в освітньому процесі школи / О. В. Піманкіна, Т. М. Каптан // *Шк. бібліотекар*. – 2018. – № 10. – С. 2–7. – *Бібліогр.*: 12 назв.

Інновації в бібліотеках

Кияниця, Є. Розроблення плану поінформованості регіональних громад про новації бібліотеки / Євгенія Кияниця // *Вісн. Кн. палати*. – 2018. – № 9. – С. 35–39. – *Бібліогр.*: 10 назв.

Обґрунтовано потребу здійснення PR-діяльності, спрямованої на забезпечення поінформованості регіональної громади про новації у роботі бібліотечної установи, нові продукти та послуги, що відповідають запитам місцевих користувачів, соціокультурні заходи, спрямовані на заохочення населення до читання. Запропоновано схему, що сприятиме розбудові PR-діяльності в бібліотеках, забезпечуючи виконання основних завдань з розвитку бібліотечної сфери в Україні.

Бібліотечний дизайн

Кирий, С. Archintegration 2018 – досвід комунікації між бібліотекарями та архітекторами / Світлана Кирий, Тетяна Румілець // *Бібл. форум: історія, теорія і практика*. – 2018. – № 4. – С. 33–35.

У публікації пропонується досвід комунікації бібліотекарів Державної наукової архітектурно-будівельної бібліотеки імені В. Г. Заболотного з архітекторами, результатом якої стало проведення воркшопу Archintegration 2018, що мав за мету розробити фірмовий стиль та дизайн-проект публічного простору бібліотеки.

Менеджмент

Гулик, І. Принципи меритократії в бібліотеці / Інна Гулик // *Бібл. форум: історія, теорія і практика*. – 2018. – № 3. – С. 7–8.

У статті розглянуто основні принципи малопоширеної форми управління – меритократії. А також – можливість впровадження нових методів керівництва у бібліотечну професію.

Меритократія (букв. «влада достойних», від лат. *meritus* — достойний, гідний і грец. *κρατος* — влада, правління) — принцип управління, згідно з яким керівні пости повинні займати найздібніші люди, незалежно від їхнього соціального чи економічного походження.

Методична діяльність бібліотек

Ковальчук, Г. Формування методичного простору в бібліотечному середовищі України у пострадянський період / Галина Ковальчук // Бібл. форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 3. – С. 26–30. – Бібліогр.: 8 назв.

У статті розглядаються процеси формування методичної діяльності у бібліотечній справі України з 1991 р. і дотепер, а саме: створення нової організаційної структури методичної служби, трансформації методичних функцій; аналізуються нові тенденції, сучасні форми та методи методичної діяльності.

Бабич, Е. Организационно-методическое обеспечение профессионального роста библиотекарей системы общего среднего образования [Витебской обл., Беларусь] / Елена Бабич // Бібліятэчны свет. – 2018. – № 5. – С. 21–23.

Фахова періодика

Здановська, В. „Бібліотечна планета” та її жителі : (за результатами анкетування читачів) / Валентина Здановська // Бібл. планета. – 2018. – № 4. – С. 12–14.

Автор ознайомлює читачів із результатами анкетування, проведеного на початку 2018 р. з нагоди 20-річчя журналу «Бібліотечна планета». Дослідження мало на меті окреслити соціально-професійний портрет читачів часопису, оцінити рівень їх задоволеності виданням; виявити ступінь лояльності читачів до журналу; сформулювати пропозиції щодо коригування концепції видання та редакційної політики, змісту і структури журналу тощо.

Бібліотечні асоціації

Заява IFLA про фейкові новини / Міжнар. федерація бібл. асоц. та орг. ; переклад Оксани Горпинич і Валентини Пашкової // Бібл. планета. – 2018. – № 4. – С. 14–15.

Міжнародна федерація бібліотечних асоціацій та організацій (IFLA) глибоко стурбована поширенням такого феномена, як фейкові новини, і, зокрема, політичною реакцією на нього. З огляду на це IFLA оприлюднила заяву, що містить рекомендації для урядів і бібліотек.

План дій щодо реалізації програми адвокаційної діяльності УБА на 2017–2021 роки „Дієва бібліотека – успішна громада” : затв. Президією УБА, протокол № 8 від 6 груд. 2017 р.
// Бібл. форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 3. – С. 45–46.

План дій спрямований на реалізацію Програми адвокаційної діяльності Української бібліотечної асоціації на 2017–2021 рр. „Дієва бібліотека – успішна громада!”, затвердженої Конференцією ВГО „Українська бібліотечна асоціація” 17 листопада 2016 р.

Метою програми є лобювання та захист прав користувачів бібліотек територіальних громад на бібліотечне обслуговування та безперешкодний і рівноправний доступ до інформації, обстоювання їхніх прав в умовах суспільних перетворень та об'єднання територіальних громад; позиціонування бібліотек в суспільстві та підвищення обізнаності членів громади, влади, суспільства в цілому про цінність та потенціал бібліотек у здійсненні реформ.

План дій конкретизує поставлені у Програмі завдання і спрямований на досягнення цілей адвокаційної діяльності УБА.

Публікації співробітників ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

Бондарь, Л. Роль школьної бібліотеки в вихованні громадянина-патриота / Людмила Бондарь // INFOLIB – Информ.-библ. вестн. – 2018. – № 3. – С. 50–53. – Текст статті представлено також в інтернеті: <http://www.natlib.uz/Content/userfiles/upload/INFOLIB – 2016/Инфолиб № 3 - 2018.pdf>.

Про комплектування фонду бібліотек навчальних закладів документами з питань національно-патріотичного виховання.

Вербова, В. Галузеві бібліографічні покажчики з вищої освіти у фонді Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського / Віта Вербова // Вісн. Кн. палати. – 2018. – № 9. – С. 24–28. – Бібліогр.: 21 назва.

Горбенко, Н. Электронные периодические издания [ГНПБ Украины им. В. А. Сухомлинского] / Нина Горбенко // INFOLIB – Информ.-библи. вестн. – 2018. – № 3. – С. 44–46. – Текст статті представлено також в інтернеті: <http://www.natlib.uz/Content/userfiles/upload/INFOLIB – 2016/Инфолиб № 3 - 2018.pdf>.

Діти та інтернет: реальні загрози віртуального світу : (реком. бібліогр. список) / Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського ; упоряд. Горбенко Н. А. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Шк. б-ка плюс. – 2018. – Жовт. (№ 19/20). – С. 10–17.

Зорина, Н. Тематический поиск в электронном каталоге / Наталия Зорина // INFOLIB – Информ.-библи. вестн. – 2018. – № 3. – С. 20–25. – Текст статті представлено також в інтернеті: <http://www.natlib.uz/Content/userfiles/upload/INFOLIB – 2016/Инфолиб № 3 - 2018.pdf>.

Стаття присвячена розгляду проблеми уніфікації в процесі предметизації документів, особливостей формування галузевої бази даних Авторитетного файлу „Предметні заголовки” з питань освіти, педагогіки і психології та організації тематичного пошуку з її використанням, зокрема в ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського.

Зорина, Н. Відображення сучасної термінології в авторитетному файлі „Предметні заголовки” / Наталия Зорина // Вісн. Кн. палати. – 2018. – № 9. – С. 19–24. – Бібліогр.: 17 назв.

Розглянуто питання створення й застосування авторитетного файлу „Предметні заголовки” з питань освіти, педагогіки та психології в електронному каталозі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Висвітлено особливості формування й редагування авторитетного файлу „Предметні заголовки” та відображення в ньому сучасної освітньої термінології відповідно до нового українського законодавства в галузі освіти й науки.

Мацібора, Н. Г. Оцінювання бібліотечних документів : [консультація] / Мацібора Н. Г. // Шк. б-ка плюс. – 2018. – Жовт. (№ 19/20). – С. 23–24. – Бібліогр.: с. 24.

Онищенко, Н. В. Групове опрацювання документів : (до 20-річчя ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського) / Онищенко Н. В. // Шк. б-ка плюс. – 2018. – Жовт. (№ 19/20). – С. 18–22.

Палійчук, Р. І. Кімната-музей рідкісної книги ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського – джерельна база для науково-педагогічних досліджень / Палійчук Р. І. // Шкіл. б-ка плюс. – 2018. – Верес. (№ 17/18). – С. 11–13.

Панельна дискусія „Бібліотека Нової української школи: реалії та перспективи” / матеріал підгот. Хемчян І. І. // Шк. б-ка плюс. – 2018. – Жовт. (№ 19/20). – С. 2–5.

Рекомендації щодо проведення в 2018 році Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек [під гаслом „Шкільна бібліотека – центр творчого розвитку дитини” (до 100-річчя від дня народження В. О. Сухомлинського)] / [М-во освіти і науки України, Держ. наук. установа „Ін-т модернізації змісту освіти”, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського ; уклад.: І. І. Хемчян, А. І. Рубан] // Шкіл. б-ка плюс. – 2018. – Верес. (№ 17/18). – С. 4–10.

Рогова Павла Іванівна [Електронний ресурс] / Рубан Алла Іванівна // Українська бібліотечна енциклопедія / Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого. – Електрон. дані. – Київ, 2018. – Режим доступу: [http://ube.nplu.org/article/Рогова Павла Іванівна](http://ube.nplu.org/article/Рогова_Павла_Іванівна), вільний. – Назва з екрана.

Свято для освітянських бібліотек / матеріал підгот. Бондар Л. М. // Шк. б-ка плюс. – 2018. – Жовт. (№ 19/20). – С. 8–9.

Про благодійну акцію безкоштовного поповнення фондів бібліотек закладів загальної середньої та професійно-технічної освіти, проведену Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В. О. Сухомлинського спільно з видавництвом „Грані-Т” до Дня знань і Всеукраїнського дня бібліотек.

Хемчян, І. І. Всеукраїнська науково-практична конференція „Тенденції розвитку освітянських бібліотек в інформаційному суспільстві” / Ірина Іванівна Хемчян // Бібл. вісн. – 2018. – № 4. – С. 51–52.

Хемчян, І. Науково-методичний семінар для бібліотек наукових установ НАПН України / Хемчян І. // Шляхи розвитку української науки : інформ.-аналіт. бюл. : дод. до журн. „Україна: події, факти, коментарі” / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – 2018. – № 5 (143), трав. – С. 12–13, 79–80. – Текст статті представлено також в інтернеті: <http://nbuviap.gov.ua/images/nauka/2018/5.pdf>.

10 травня 2018 р. відповідно до плану роботи Національної академії педагогічних наук України Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В. О. Сухомлинського спільно з бібліотекою Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України проведено науково-методичний семінар для спеціальних наукових бібліотек установ НАПН України «Бібліотечно-інформаційне забезпечення наукових досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології»

Хемчян, І. І. Секція «Василь Сухомлинський в контексті доби: артефакти і презентації в бібліотеках, музеях, медіапросторі» у рамках X Міжнародної науково-практичної конференції та XXV ювілейних Всеукраїнських педагогічних читань „Творча спадщина Василя Сухомлинського у вітчизняному та міжнародному вимірах” / І. І. Хемчян // Шк. б-ка плюс. – 2018. – Жовт. (№ 19/20). – С. 6–7.

Шкільна бібліотека плюс [Електронний ресурс] / Хемчян Ірина Іванівна // Українська бібліотечна енциклопедія / Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого. – Електрон. дані. – Київ, 2018. – Режим доступу: [http://ube.nplu.org/article/Шкільна бібліотека плюс](http://ube.nplu.org/article/Шкільна_бібліотека_плюс), вільний. – Назва з екрана.

Воскобойнікова-Гузєва, О. До 100-річчя від дня народження Василя Олександровича Сухомлинського / Олена Воскобойнікова-Гузєва // Вісн. Кн. палати. – 2018. – № 11. – С. 21–22. – Рец. на кн.: **Василь Олександрович Сухомлинський : до 100-річчя від дня народження** : біобібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; упоряд.: О. В. Сухомлинська, Л. Д. Березівська, Л. І. Страйгородська та ін. ; наук. консультант О. В. Сухомлинська ; наук. ред. Л. Д. Березівська ; бібліогр. ред. Є. Ф. Демида. – Вінниця : Твори, 2018. – 395 с. – (Серія «Видатні педагоги світу» ; вип. 12).

*Підготувала А. І. Рубан,
наук. співроб. відділу науково-методичного забезпечення
діяльності мережі освітянських бібліотек
ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського*